

**Рішення спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії**

Спеціалізована вчена рада РСВР 025 Національного університету біоресурсів і природокористування України Міністерства освіти і науки України, м. Київ, прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 08 «Право» на підставі прилюдного захисту дисертації «Судовий захист екологічних прав в Україні» зі спеціальності 081 «Право» «18» серпня 2023 року.

БУЗУНКО Олена Анатоліївна, 1981 року народження, громадянка України, освіта вища: закінчила у 2005 році Київський національний університет імені Тараса Шевченка за спеціальністю «Правознавство».

Працює суддею Козелецького районного суду Чернігівської області, з 2012 року і до цього часу.

Дисертацію виконано у Національному університеті біоресурсів і природокористування України Міністерства освіти і науки України, м. Київ.

Науковий керівник – КРАСНОВА Юлія Андріївна, доктор юридичних наук, доцент, в. о. провідного наукового співробітника відділу проблем модернізації господарського права та законодавства Державної установи «Інститут економіко-правових досліджень імені В. К. Макутова» Національної академії наук України.

Здобувачка має 12 наукових праць, з яких 6 статей у наукових фахових виданнях України, стаття у науковому виданні іншої держави та 5 тез наукових доповідей:

1. Бузунко О. А. Функції держави із забезпечення судового захисту екологічних прав громадян. *Юридичний вісник*. 2021. № 1. С. 235–240.

2. Краснова Ю. А., **Бузунко О. А.** Гарантії реалізації права громадян України на судовий захист екологічних прав. *Приватне та публічне право*. 2021. № 1. С. 28–32.

3. Бузунко О. А. Зарубіжний досвід організації та функціонування екологічних судів. *Нове українське право*. 2021. № 3. С. 294–299.

У дискусії взяли участь голова і члени спеціалізованої вченої ради:

1. **ЛАДИЧЕНКО Віктор Валерійович**, доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри міжнародного права та порівняльного правознавства Національного університету біоресурсів і природокористування України – Оцінка позитивна, є побажання:

«Олена Анатоліївна, як працівник судових органів, звичайно, підштовхує нас до того, що нам необхідно було б захищати екологічні права в судах. Дійсно, якщо ми глянемо четвертий пункт висновків, здобувачка справедливо стверджує, що «судовий захист екологічних прав гарантується всією системою судоустрою України». Далі здобувачка пропонує впровадження екологічного суду. Сьогодні під час захисту ця її концепція була аргументована, зокрема, здобувачка каже, що в різних областях країни є різна кількість

екологічних справ, десь 50, десь 250–350, а десь одна-дві. Наголошується на тому, що місцезнаходження суду і правосвідомість судді від цього дійсно формується. З цим слід погодися, але ми бачимо, по-перше, нерівномірність розподілу справ по областях, і, звичайно, після того, як у нас буде відбуватися процедура відновлення, то ми будемо мати шалену кількість справ по областях, які постраждали внаслідок ведення бойових дій, окупації. Тому, постає питання доцільності створення вертикалі еко судів? Тобто, це питання дуже дискусійне. Сьогодні Наталя Рафаелівна піднімала це питання, тільки під іншим кутом зору, наприклад, питання захисту земельних прав. Я хотів би це питання продовжити. Спір за земельну ділянку – це цивільно-правові відносини. Олена Анатоліївна згадувала рішення суду 2023 року щодо «Арселору». Наприклад, коли йде спір за земельну ділянку й судяться власник, рейдер і орендар, то це цивільно-правові відносини. Але це об'єкт, тому виникає питання підсудності – це буде розгляд екологічного суду чи це буде розгляд загальної системи суду? А якщо розрив договору оренди, наприклад, буде відбуватися внаслідок порушення стану ґрунтів, що сьогодні вже є в судах? Компетенцію якого суду тоді будемо визначати підсудність? Це складне питання, яке потребує подальшого наукового дослідження, в тому числі з точки зору запровадження еко суду. Ви сьогодні чудово аргументували запровадження еко суду у складі трьох-чотирьох суддів на рівні області, а якщо немає такого суду в інших областях? Чи буде рівномірне навантаження на такі суди? В рамках розвитку покращення захисту екологічних прав здобувачка пропонує створення онлайн суду. Я не хотів би погоджуватися з ідеєю онлайн суду в цілому. Я вважаю, що онлайн – це спосіб здійснення правосуддя, але ніяк не нова гілка судової влади».

2. УЛЮТІНА Олена Анатоліївна, кандидат юридичних наук, доцент, заступник декана юридичного факультету; професор кафедри адміністративного та фінансового права Національного університету біоресурсів і природокористування України – Оцінка позитивна, без зауважень.

3. МАЛИШЕВА Наталія Рафаелівна, доктор юридичних наук, професор, академік НАПрН України, провідний науковий співробітник відділу проблем аграрного, земельного, екологічного та космічного права Інституту держави і права імені В. М. Корецького Національної академії наук України – Оцінка позитивна, без зауважень.

4. МОРОЗ Галина Василівна, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри трудового, екологічного та аграрного права Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника – Оцінка позитивна, є побажання:

«Варто буде продовжити і розвинути наукову ідею щодо повноцінного впровадження в наше законодавство інституту екологічного групового позову. Думаю, що в екологічних правовідносинах це необхідно, якщо ми говоримо про заподіяння шкоди невизначеному колу осіб. Більше аргументів варто було навести щодо захисту екологічного інтересу, оскільки

сьогодні роль екологічного інтересу дещо недооцінена. Більшу увагу здобувачка може приділити в подальших наукових дослідженнях питанням методики відшкодування екологічної шкоди».

5. ГУЛАК Олена Василівна, доктор юридичних наук, професор, професор кафедри адміністративного та фінансового права Національного університету біоресурсів і природокористування України – Оцінка позитивна, є зауваження:

«Викликає дискусію пропозиція щодо впровадження екологічного суду, як окремого спеціалізованого суду, зважаючи на норму ст. 125 Конституції України, яка визначає суди й окремі спеціалізовані суди, яких відповідно до Закону України «Про судоустрій і статус суддів» є лише два. І відповідно структура, яку Ви пропонуєте на рівні області, першої ланки, другої і касації, виглядає як така, що не відповідає Конституції України. Якщо розглядати окремий екологічний суд, як спеціалізований суд, він має мати іншу структуру, має бути окремо представлений в структурі Верховного Суду, зокрема окремого касаційного суду. Ваша пропозиція має «право на життя», але сьогодні вона не є виправданою з позиції бюджетних асигнувань».

Результати голосування щодо присудження БУЗУНКО Олені Анатоліївні ступеня доктора філософії:

«за» – 5 членів ради,

«проти» – немає,

«утрималися» – немає.

На підставі результатів голосування спеціалізована вчена рада присуджує **БУЗУНКО Олені Анатоліївні** ступінь доктора філософії з галузі знань 08 «Право» та спеціальності 081 «Право».

Олена ГУЛАК